

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

w sprawie z powództwa Uniwersytetu [...] w O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
z udziałem zainteresowanego A. S.
o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie
zdrowotne, Fundusz P.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 maja 2016 r.,
zażalenia Uniwersytetu [...] w O. na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 września 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

1. oddala zażalenie,

2. zasądza od Uniwersytetu [...] w O. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 10 czerwca 2014 r. oddalił apelację odwołującego się Uniwersytetu [...] w O. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 28 października 2013 r., którym oddalono odwołanie w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia

społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz P..

Powyższy wyrok zaskarżył skargą kasacyjną pełnomocnik odwołującego się Uniwersytetu [...] w O. (dalej jako płatnik) wskazując wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 12.937,33 zł.

Sąd Najwyższy w związku z zarzutem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O., podniesionym w odpowiedzi na skargę kasacyjną, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. zwrócił Sądowi Apelacyjnemu w [...] skargę kasacyjną w celu sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny zobowiązał organ rentowy do wyliczenia różnicy pomiędzy składką uiszczoną przez płatnika a składką ustaloną przez organ rentowy w stosunku do zainteresowanego A. S. , wynikającą z zaskarżonej w tej sprawie decyzji z dnia 2 kwietnia 2013 r. stwierdzającej, że przychody z tytułu wykonania utworu i przeniesienia autorskich praw majątkowych uzyskane przez zainteresowanego A. S. stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. W wykonaniu zobowiązania organ rentowy wyjaśnił, że wartość przedmiotu zaskarżenia podana przez płatnika w skardze kasacyjnej nie uwzględnia regulacji zawartej w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem, roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7, w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone – z zastrzeżeniem ust. 2 i 9. W latach 2000-2002 roczna podstawa wymiaru składek zainteresowanego przekroczyła kwoty, o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy. Płatnik składek w swoich wyliczeniach zawyżył także wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe za miesiąc marzec 2003 r. A zatem wartość przedmiotu zaskarżenia wyliczona jako różnica pomiędzy składką należną a uiszczoną przez płatnika stanowi kwotę 9.431,05 zł

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...]

postanowieniem z dnia 23 września 2015 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 9.431,05 zł i odrzucił skargę kasacyjną.

Sąd Apelacyjny podniósł, że stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W sprawach o ustalenie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, które na ogół są nieprecyzyjnie osądzone jako odwołania w sprawach o wysokość podstawy wymiaru składek, wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnicę pomiędzy wysokością składek należnych a składkami opłaconymi, która wyraża się wielkością zaległych składek nieopłaconych w całości od ustalonej podstawy ich wymiaru przez ich płatnika w okresie objętym odwołaniem, co wprost wynika z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2014 r., II UZ 77/13 (LEX nr 1441274). Ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia w opisany powyżej sposób na kwotę 9.431,05 zł powoduje, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego o odrzuceniu skargi kasacyjnej w całości zaskarżył płatnik. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 25 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. przez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji błędnych podstaw i sposobu ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie, w której przedmiotem rozstrzygnięcia było ustalenie podstawy wymiaru składek od przychodu objętego decyzją organu rentowego, a więc przesądzenie, że wynagrodzenie z tytułu umów o przeniesienie autorskich praw majątkowych do utworów objęte jest obowiązkiem zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne, a także naruszenie prawa materialnego – art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez chybione uznanie, że decyzja organu rentowego obejmowała swym zakresem rozstrzygnięcie wymiarowe, gdy w rzeczywistości wskazywała ona tylko, „że przychody z tytułu wykonania utworu i przeniesienia autorskich praw majątkowych uzyskane przez płatnika stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i Fundusz P..

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez ustalenie, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie wynosi 28.570 zł, czyli sumę przychodów objętych zaskarżoną decyzją oraz o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania na rozprawie z uwzględnieniem treści i uzasadnienia skargi kasacyjnej, ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia przez ustalenie, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie wynosi kwotę 12.934,45 zł, czyli kwotę składek ustaloną przez skarżącego w tabeli załączonej do skargi kasacyjnej pomniejszonej o kwotę 2.88 zł oraz przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na rozprawie, względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...] celem uzupełnienia dochodzenia w sprawie ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia poprzez korektę wyliczeń i wskazania sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia celem umożliwienia weryfikacji poprawności tego wyliczenia skarżącemu i Sądowi Najwyższemu.

W ocenie skarżącego, Sąd Apelacyjny wadliwie przyjął, że przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie jest wysokość składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz P. Zaskarżona decyzja organu rentowego dotyczyła bowiem ustalenia podstawy wymiaru składek, a więc za swój przedmiot miała ustalenie, czy określony przychód podlega obowiązkowi oskładkowania. Oznacza to, że pomiędzy stronami toczy się spór o zasadę „oskładkowania”, a nie o zapłatę składek.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jego rzecz od skarżącego kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne. Zgodnie z treścią art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych – niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Wbrew odmiennemu twierdzeniu skarżącego, Sąd

Apelacyjny odrzucając skargę kasacyjną jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych, nie naruszył cytowanego powyżej przepisu art. 398² § 1 k.p.c.

Poza sporem pozostaje, że w rozpoznawanej sprawie zaskarżoną decyzją organ rentowy ustalił dla zainteresowanego A. S. podstawę wymiaru składek stwierdzając, że w podstawie wymiaru składek nie uwzględniono przychodu uzyskiwanego poza wynagrodzeniem z tytułu umów o przeniesienie praw autorskich do utworu. Przedmiot sporu wynika z przyjętej w art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych konstrukcji uznania osoby wykonującej pracę na rzecz własnego pracodawcy za jego pracownika. Oznacza to, że przedmiotem sprawy było w istocie ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (wysokości podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne) od tego przychodu. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne równa jest różnicy pomiędzy wysokością składki zapłaconej przez odwołującego się a składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres (por. postanowienie Sądu Najwyższego: z dnia 12 stycznia 2016 r., II UZ 37/15, niepublikowane; z dnia 19 sierpnia 2015 r., II UZ 14/15, niepublikowane; z dnia 24 marca 2015 r., II UZ 2/15, niepublikowane; z dnia 15 października 2014 r., I UZ 16/14, LEX nr 1777869 i powołane tam orzecznictwo; z dnia 28 sierpnia 2014 r., I UK 92/14, LEX nr 1738479).

W tym kontekście nieuprawnione jest stanowisko skarżącego, że wartość przedmiotu zaskarżenia powinna odpowiadać kwocie przychodu podlegającego obowiązkowi oskładkowania, który określony jest zaskarżoną decyzją w kwocie 28.570 zł. Z uwagi na to, że wartość przedmiotu zaskarżenia wyliczona prawidłowo według reguł, o których mowa w rozważaniach powyżej, stanowi kwota 9.431,05 zł, to skarga kasacyjna została zasadnie przez Sąd drugiej instancji odrzucona.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

